

Nieuwsbericht – Februari 2019

Het project Integrale verduurzaming van de pootaardappelteelt in Groningen gaat dit jaar zijn tweede veldtest-seizoen in. Voor het groeiseizoen 2019 zijn drie veldtesten ontworpen in het verlengde van de veldtesten in 2018: de inzet van sporenelementen bij het streven naar een chemie-vrije teelt van pootaardappelen, een optimale bodemopbouw door directe toediening van organische stof en een optimale bodemopbouw door een sabbatical year met groenbemesters.

Hieronder het verslag van de bijeenkomst in Den Andel, waarin deze ontwerp veldtesten worden besproken.

Dit project wordt mogelijk gemaakt door:

[“Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland”](#)

Europees Landbouwfonds voor
Plattelandsontwikkeling: Europa
investeert in zijn platteland

verslag bijeenkomst
integrale verduurzaming pootaardappelteelt Groningen
donderdag 7 februari 2019

aanwezig: Jurjen Oosterhuis, Jan Wolthuis, Egge Jan Hommes, Pieter Bierema, Jan Willem Bakker, Louw Hoekstra
Chris Koopmans (LBI)
Koos Koop, Ria Boven (CMG)

mka: Merel Hondebrink

plaats: Jan Wolthuis, M.D. Teenstraweg 13 Den Andel

Tijd: 14.00 – 16.00 uur

zaaknummer 16287000017

	Agendapunt:	Actie
1.	<p>Opening, vaststellen agenda</p> <p>De bijeenkomst wordt geopend door Koos en alle aanwezigen worden welkom geheten. Merel heeft zich afgemeld vanwege een blessure, Egge Jan komt zodra de levering uien klaar is.</p> <p>De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.</p> <p>Alle deelnemers ontvangen in een verzamelmap een papieren versie van de presentatie die Merel in de bijeenkomst van 22 september 2018 heeft gehouden over de proefresultaten 2018.</p>	
2.	<p>Vakbladartikel</p> <p>Voorafgaand aan deze bijeenkomst zijn Chris, Jan, Louw en Koos (en Egge Jan telefonisch) geïnterviewd door een redacteur van het vakblad 'Nieuwe Oogst' Het was een zeer prettig gesprek, dat zal worden uitgewerkt tot een artikel in het vakblad.</p>	
3.	<p>Ontwerp veldtesten</p> <p>De drie ontwerp veldtesten worden in bespreking genomen.</p> <p><u>Veldtest bij Jan Wolthuis:</u></p> <p>Er zijn in 2018 drie verschillende mengsels groenbemester in stroken ingezaaid, met als doel: rust in het bouwplan met optimale bodemopbouw zonder gebruik van chemische middelen. In dit perceel zal in 2019 één ras pootaardappelen (Arizona) worden verbouwd. Er zal worden gemonitord op het effect van de verschillende mengsels groenbemesters op de bodemkwaliteit en de pootaardappelteelt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • de dosering van <i>meststoffen</i> zal worden vastgesteld naar kleur van het gewas maar binnen de verschillende proefvelden gelijk worden gehouden. • om te kijken of/hoe de diverse mengsels groenbemesters invloed hebben op de bestrijding van Rhizoctonia, zal in alle drie de stroken een deel (4 rijtjes) van het gewas <i>geen bestrijdingsmiddel</i> tegen Rhizoctonia worden gebuikt. • er zullen <i>monsters uit het pootgoed</i> worden genomen en monsters aan het einde van te teelt. • bodemmonsters worden in maart genomen. Van al deze monsters zal het gehalte aan Stikstof, Kalium en mineralen (NK⁺) worden bepaald. • er is wat discussie over het tijdstip en de hoeveelheid <i>K-bemesting</i>. Bij bemesting van Kalium in vroege voorjaar spoelt een groot deel uit en is niet meer beschikbaar op het moment dat het gewas de Kalium het meest nodig heeft, nl. 	

	<p>bij de knolzetting. De voorgestelde 90 kg K/ha wordt wel erg veel gevonden. Ook wordt chloorarm kunstmest aangeraden, omdat chloor een nadelige uitwerking heeft op het bodemleven. <u>Jan Willem</u> zal met <u>Louw</u> de bemesting van dit perceel doornemen.</p> <p><u>Veldtest bij Jurjen:</u> Voor een optimale bodemopbouw wordt organische stof (GFT-compost) direct op de rug toegediend. In 2018 was dit resp. 40, 20 en 0 ton GFT compost per ha. Resultaten waren moeilijk waarneembaar vanwege de extreme droogte in dit groeiseizoen. Het komende seizoen zullen de proeven met dezelfde hoeveelheid GFT-compost per ha worden gedaan op een perceel van zware klei en een voorvrucht van tarwe met 20 ton GFT compost + 25-30m³ rundveedrijfmest (tbv groei groenbemesters) en 60 kg N (tbv afbraak stro).</p> <ul style="list-style-type: none"> • het is nog niet gelukt om <i>de compost</i> zonder al te veel structuurschade uit te rijden. Bij het uitblijven van een vorstperiode dit voorjaar, zal Jurjen de compost na het poten van de aardappels over de ruggen verspreiden. • de dosering van <i>meststoffen</i> zal tijdens toedienen visueel worden aangepast (op kleur van het gewas). Vorig jaar was dat niet mogelijk vanwege de droogte. <p><u>Veldtest bij Egge Jan:</u> Voor de ontwikkeling van duurzame, liefst chemie-vrije teelt van pootaardappelen, met inzet van sporenelementen, wordt in 2019 dezelfde proefopzet als in 2018 voorgesteld: 1. Reguliere chemische gewasbescherming, 2. mix van sporenelementen met 50% gereduceerde chemische gewasbescherming en 3. mix van sporenelementen en geen chemische gewasbescherming.</p> <ul style="list-style-type: none"> • in het seizoen 2018 zijn vanwege de droogte alle doseringen redelijk gelijk gehouden. Voor het komende seizoen zullen drie strategieën worden ontwikkeld: voor een nat seizoen, een gemiddeld seizoen en een droog seizoen. <u>Louw</u> gaat daar nog mee aan het rekenen en dit doorgeven aan Chris. • het voorstel om de Brix-waarde (suikergehalte) in deze proef mee te nemen vindt bijval. <u>Louw</u> heeft hier digitale meetapparatuur voor. Een laag suikergehalte maakt de plant minder aantrekkelijk voor de luis (is de theorie). • er zullen luizenvakken van de NAK worden geplaatst en plakvallen voor de Groene vlieg, zodat niet alleen de luizen, maar ook de aanwezigheid van natuurlijke vijanden van de luis worden meegeteld. <u>Chris</u> gaat na wat hier financieel haalbaar is. 	
<p>4.</p>	<p>Informatie uitwisseling Tijdens de bespreking van de veldtesten voor 2019 kwam het gesprek regelmatig op een uitwisseling van kennis en ervaringen. Hieronder een greep uit de opmerkingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het advies is, om de grond zo lang mogelijk onbewerkt te laten. Hoe kan je het onkruid, en met name de grassen, het beste bestrijden? Als je denkt vanuit een niet-kerende bewerking van de grond, pas dan je bouwplan daar op aan: Geen gras voor aardappels bijvoorbeeld. Grasachtigen zijn te bestrijden door de grond herhaaldelijk mechanisch te bewerken (frezem). - koolachtigen in groenbemester worden vóór de winter ondergeploegd om de overdracht van Rhizoctonia te voorkómen. Maar in deze koolachtigen zit ook de natuurlijke bestrijder, die in het voordeel kan werken. Het beste is niet ploegen. De keuze van het groenbemestermengsel is afhankelijk van wat je er mee wilt bereiken. Komt er na de groenbemester een Rhizoctonia gevoelig gewas, gebruik dan grove koolachtigen in de groenbemesters die snel kapot vriezen. - als je toe wilt werken naar akkerbouw zonder kunstmest, gebruik dan geen schimmelbestrijders en Roundup. Deze middelen hebben grote invloed op het bodemleven. En het bodemleven is cruciaal bij het vrijmaken van voedingsstoffen. - Gebruik chloorarme kunstmest. Chloor is ook schadelijk voor het bodemleven. Het heeft ook geen zin om chloorhoudende kunstmest vroeg 	

	<p>in het voorjaar te strooien: de chloor spoelt dan wel uit, maar de meststoffen ook.</p> <ul style="list-style-type: none"> - om de enorme mineralenvoorraad, die in de diepere bodemlagen aan kleideeltjes vastzit, vrij te maken, heb je diep wortelende gewassen nodig, die de mineralen opnemen en in de bovenste laag van de bodem als plantenresten weer afgeven. 	
<p>5.</p>	<p>Rondvraag en sluiting</p> <p>> Jan en Chris hebben een vervolg van het Sabbatical Year idee ingebracht bij de branche organisatie Akkerbouw.</p> <p>> Louw stelt voor om met deze groep en met het LBI verder te gaan in een project met CO₂ vastlegging in de bodem. In Duitsland is hier meer over bekend. Chris wijst erop, dat er nog geen klimaatakkoord is. Er worden wel maatregelen in kaart gebracht die invloed hebben op de vastlegging van CO₂ in minerale bodems, zoals grondbewerking, bouwplan en mest. Het LTO richt zich op mest ivm de circulaire landbouw.</p> <p>> Er worden wat mogelijkheden genoemd om in te haken in het te ontwikkelen/lopende project 'Akkerbelt (GLB, vergroeningsproject van 9 collectieven met akkerbouw in hun werkgebied): hierin past mogelijk een CO₂ bufferingsproject en een proef met pepermintolie met/zonder Teppeki insecticide. Op verzoek van Koos en Pieter Taco zullen plakvallen worden geplaatst bij Pieter Taco in behandelde en onbehandelde percelen en bij Jan als reverentie. Met de plakvallen worden ook nuttige plaagbestrijders van bladluis (zweef- en gaasvliegen) in het pootaardappelgewas waargenomen.</p> <p>Datum voor een volgende vergadering: eind juni/begin juli (bij droog weer).</p> <p>Koos sluit de bijeenkomst, bedankt iedereen voor zijn inbreng en wenst allen wel thuis.</p>	

provincie
 groningen

Louis Bolk
 Instituut

COLLECTIEF MIDDEN GRONINGEN
 Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer

Dit project wordt mogelijk gemaakt door: "Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland"